

การบูรณาการการเรียนการสอนความรู้ด้านเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ในการดำเนินชีวิตของนักศึกษา
มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลคริวชัย วิทยาเขตตรัง

ผ่องศรี พัฒนามณี¹

Pongsri Pattanamanee¹

¹ อาจารย์ สาขาวิชาทั่วไป คณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีการประมง
มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลคริวชัย วิทยาเขตตรัง อ.สีแกะ จ.ตรัง

อีเมล : sri9638@hotmail.com¹

บทสรุป

การบูรณาการการเรียนการสอนความรู้ทางด้านเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ในการดำเนินชีวิตของนักศึกษามหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลคริวชัย วิทยาเขตตรัง โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อส่งเสริมสนับสนุนให้นักศึกษานำความรู้ที่ได้จากการเรียนการสอนด้านเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ในการดำเนินชีวิต โดยนำความรู้ที่ได้รับจากการเรียนรู้มาปฏิบัติให้สามารถพึงพาตนเองได้ทั้งในด้านการลดรายจ่าย การเพิ่มรายได้ และการมีเงินออม ตามแนวพระราชดำรัสปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ดำเนินการระหว่าง 16 มกราคม – 30 เมษายน พ.ศ. 2560 เริ่มตั้งแต่การร่วมกันกำหนดหัวข้อโครงการ การดำเนินโครงการ สรุประยงานผลโครงการและนำเสนอผลการดำเนินโครงการ ซึ่งผลที่ได้จากการบูรณาการการเรียนการสอนความรู้ทางด้านเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ในการดำเนินชีวิตของนักศึกษา พบว่า นักศึกษามีความรู้ความเข้าใจเรื่องปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมากขึ้น ร้อยละ 67.44 นำความรู้ด้านเศรษฐกิจพอเพียงมาบูรณาการในการดำเนินชีวิตนักศึกษาและครอบครัวมากขึ้น ร้อยละ 44.77 นักศึกษาสามารถลดรายจ่ายได้ร้อยละ 23.60 นักศึกษามีรายได้ระหว่างเรียนเพิ่มมากขึ้นร้อยละ 5.82 เมื่อสืบสานโครงการลดรายจ่าย การเพิ่มรายได้ นักศึกษามีเงินออมเพิ่มขึ้น ร้อยละ 6.39 และสามารถนำโครงการที่ก่อให้เกิดรายได้มาทำเป็นอาชีพเสริม ร้อยละ 10.11

บทนำ

การเรียนการสอนในรายวิชาวัฒนวิถีแห่งการดำเนินชีวิต และวิชาชีวิตกับเศรษฐกิจพอเพียง เป็นรายวิชาที่สาขาวิชาทั่วไปรับผิดชอบการสอน ซึ่งเป็นรายวิชาเลือกเสรี มีนักศึกษาที่เลือกเรียนในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2559 จำนวน 209 คน จากหลายสาขาวิชา การเรียนการสอนในสองรายวิชาดังกล่าวได้มีการเรียนการสอนโดยการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบบูรณาการด้านเศรษฐกิจพอเพียงด้านการลดรายจ่าย เพิ่มรายได้ มีเงินออม เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง ให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในกระบวนการและการเรียนการสอน การส่งเสริมให้ผู้เรียนได้ร่วมทำงานเป็นกลุ่ม มีกิจกรรมกลุ่มที่อย่างหลากหลาย และส่งเสริมให้ผู้เรียนมีโอกาสได้ลงมือปฏิบัติกิจกรรมต่างๆ ด้วยตนเอง มีประสบการณ์ตรงให้แก่ผู้เรียน โดยให้ผู้เรียนมีโอกาสได้เรียนรู้จากสิ่งที่เป็นรูปธรรม เข้าใจง่าย ตรงกับความเป็นจริง สามารถนำไปใช้ในชีวิตประจำวันอย่างได้ผล และส่งเสริมให้มีโอกาสได้ปฏิบัติจริงจนเกิดความสามารถและทักษะจนติดเป็นนิสัย ส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดความรู้สึกกล้าคิดกล้าทำ

ทั้งนี้เพื่อเสริมสร้างความมั่นใจให้เกิดขึ้นในตัวผู้เรียน การปลูกฝังจิตสำนึก ค่านิยม และจริยธรรม ที่ถูกต้องดี งาม ให้ผู้เรียนสามารถจำแนกแยกแยะความถูกต้องดีงาม และความเหมาะสมได้ ประกอบกับคณะ วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีการประมงได้ส่งเสริมสนับสนุนและจัดสถานที่ในการปฏิบัติจริง ซึ่งสอดคล้องกับอัตลักษณ์ของนักศึกษามหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลรัตนโกสินทร์ "บัณฑิตนักปฏิบัติ"

“เศรษฐกิจพอเพียง” เป็นแนวพระราชดำริในพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดชที่พระราชทาน เป็นแนวคิดที่ตั้งอยู่บนรากฐานของวัฒนธรรมไทย การพัฒนาที่ตั้งบนพื้นฐานของทางสายก่อ และการไม่ประมาท คำนึงถึงความพอประมาณ ความมีเหตุผล การสร้างภูมิคุ้มกันในตัวเอง ตลอดจนใช้ ความรู้และคุณธรรม เป็นพื้นฐานในการดำรงชีวิต ที่สำคัญจะต้องมี “สติ ปัญญา และความเพียร” ซึ่งจะนำไปสู่ “ความสุข” ในการดำเนินชีวิตอย่างแท้จริง เศรษฐกิจพอเพียง สามารถประยุกต์ใช้ได้ใน ทุกรสชาติ ทุกภาคของเศรษฐกิจ ไม่จำเป็นจะต้องจำกัดเฉพาะแต่ภาคการเกษตร หรือภาคชนบท แม้แต่ภาคการเงิน ภาคสังหาริมทรัพย์ และการค้าการลงทุนระหว่างประเทศ โดยมีหลักการที่คล้ายคลึงกัน คือ เน้นการเลือกปฏิบัติอย่างพอประมาณ มีเหตุผล และสร้างภูมิคุ้มกันให้แก่ตนเองและสังคม การดำเนิน ชีวิตตามแนวพระราชดำริพอเพียง พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ทรงเข้าใจถึงสภาพสังคมไทย ดังนั้น เมื่อได้ พระราชทานแนวพระราชดำริ หรือพระบรมราโชวาทในด้านต่างๆ จะทรงคำนึงถึงวิถีชีวิต สภาพสังคมของ ประชาชนด้วย เพื่อไม่ให้เกิดความขัดแย้งทางความคิด ที่อาจนำไปสู่ความขัดแย้งในทางปฏิบัติได้ แนวพระราชดำริในการดำเนินชีวิตแบบพอเพียง

1. ยึดความประядัด ตัดทอนค่าใช้จ่ายในทุกด้าน ลดละความฟุ่มเฟือยในการใช้ชีวิต
2. ยึดถือการประกอบอาชีพด้วยความถูกต้อง ชื่อเสียงสุจริต
3. ละเลิกการแก่งแย่งผลประโยชน์และแข่งขันกันในทางการค้าแบบต่อสู้กันอย่างรุนแรง
4. ไม่หยุดนิ่งที่จะหาทางให้ชีวิตรุดพ้นจากความทุกข์ยาก ด้วยการชวนช่วยให้ความรู้ให้มีรายได้ เพิ่มพูนขึ้น จนถึงขั้นพอเพียงเป็นเป้าหมายสำคัญ
5. ปฏิบัติตนในแนวทางที่ดี ลดลงลิ่งชั่ว ประพฤติตามหลักศาสนา (มูลนิธิชัยพัฒนา,2560)

ดังนั้นจากการและเหตุผลดังกล่าว สาขาวิชาศึกษาทั่วไป คณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีการประมง ได้ตระหนักรถความรับผิดชอบต่อบทบาทหน้าที่ของอาจารย์ผู้สอน ด้วยการสอนในรูปแบบที่หลากหลาย เพื่อให้นักศึกษาได้นำความรู้ที่ได้รับจากการเรียนนำไปบูรณาการในการดำเนินชีวิตตามแนวเศรษฐกิจพอเพียงใน ชีวิตประจำวัน ด้านการลดรายจ่าย เพิ่มรายได้ มีเงินออม และส่งเสริมการเรียนรู้การปฏิบัติ ตามแนว เศรษฐกิจสำหรับประชาชนและมุ่งพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่องและยั่งยืน

วิธีการดำเนินงาน

การวางแผน

1. ทำความเข้าใจ ชี้แจง ข้อตกลงร่วมกันกับนักศึกษาเกี่ยวกับการบูรณาการความรู้ทางด้านเศรษฐกิจ พอเพียงมาใช้ในการดำเนินชีวิต
2. สำรวจความต้องการและวิเคราะห์ความต้องการของนักศึกษา

3. ประชุมจัดทำแผนการระหว่างอาจารย์ผู้สอนและนักศึกษา เพื่อให้สามารถบูรณาการความรู้ทางด้านเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ในการดำเนินชีวิต

4. นักศึกษาเสนอโครงการที่จะทำทั้ง 3 ด้าน ได้แก่ ด้านการลดรายจ่าย การเพิ่มรายได้ และการมีเงินออม

การดำเนินงาน

1. นักศึกษาแบ่งกลุ่มๆ ละ 5 คน

2. นักศึกษาแต่ละกลุ่มปรึกษาหาข้อมูลในการจัดทำโครงการร่วมกันทั้ง 3 ด้าน

3. จัดทำรายชื่อสมาชิกในกลุ่มพร้อมทั้งชื่อโครงการที่จะนำเสนออาจารย์ผู้สอน

4. นักศึกษาประชุมเพื่อเตรียมความพร้อมในการทำโครงการ พร้อมทั้งประสานงานอาจารย์ผู้สอนเบิกวัสดุอุปกรณ์บางส่วนในการจัดทำโครงการ

5. จัดซื้อวัสดุในการจัดโครงการ ด้านการลดรายจ่าย การเพิ่มรายได้ และการมีเงินออม

วัสดุอุปกรณ์ ประกอบด้วย ด้านการลดรายจ่าย ได้แก่ ชุดทำน้ำยาซักผ้า ชุดทำน้ำยาล้างจาน และพิษที่ปลูกพฤษะ มะเขือเทศ มะเขือพาย ผักบุ้ง ถั่วฝักยาว เพาะเห็ดยังการี มะนาว มะกรูด แครอฟต์ และชาออม

การดำเนินการ 1. ให้ความรู้เกี่ยวกับการนำปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในการดำเนินชีวิต

2. จัดแบ่งหน้าที่ในการรับผิดชอบจัดทำโครงการ

3. ดำเนินการจัดทำโครงการ

4. ติดตามผลการปลูกและผลผลิต

5. นักศึกษาดำเนินการจัดทำโครงการ

6. สรุปผลและจัดทำรายงานผลโครงการฉบับสมบูรณ์ส่งอาจารย์ผู้สอน

7. นำเสนอผลการดำเนินโครงการหน้าชั้นเรียน และเปลี่ยนความรู้และประสบการณ์ซึ่งกันและกัน

การประเมินผล

1. ติดตามผลจากการประเมินด้วยแบบสอบถาม

2. การสังเกตพฤติกรรมจากการให้ความร่วมมือของนักศึกษา

3. ติดตามจากการรายงานผลและสรุปผลโครงการและการนำเสนอผลการดำเนินโครงการหน้าชั้นเรียน

4. ดำเนินกิจกรรมการร่วมกันสรุปผลการดำเนินโครงการสู่การปรับปรุงและพัฒนาการเรียนการสอนในภาคเรียนต่อไป

นำผลมาปรับปรุงการเรียนการสอน

ประเมินผลความสำเร็จการบูรณาการการเรียนการสอนความรู้ด้านเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ในการดำเนินชีวิตของนักศึกษา จัดทำสรุปผลและรายงานผลความสำเร็จต่อคณะกรรมการประจำคณะฯ และคณะกรรมการดำเนินงานให้ข้อเสนอแนะ ปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินการสอนเพื่อนำไปปรับปรุงใช้ในการจัดการเรียนการสอนในภาคเรียนต่อไป

สถานที่ดำเนินการ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลคริสตีย์ วิทยาเขตตรัง

วัน / เดือน/ ปี ที่จัดกิจกรรมโครงการ

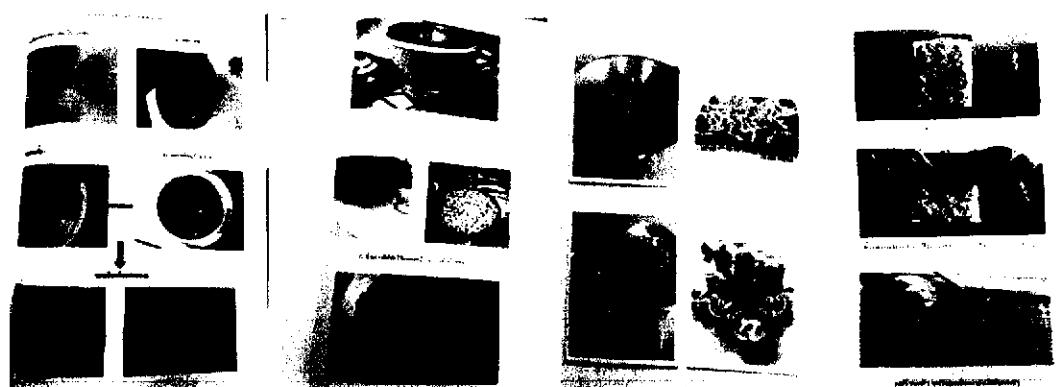
16 มกราคม – 30 เมษายน พ.ศ. 2560

ผลการดำเนินงาน

ด้านผลลัพธ์ จำนวนนักศึกษาที่ลงทะเบียนในรายวิชาวัฒนวิถีแห่งการดำรงชีวิต และวิชาชีวิตกับเศรษฐกิจพอเพียง จำนวน 209 คน

ด้านผลลัพธ์ ผู้เรียนในรายวิชาวัฒนวิถีแห่งการดำรงชีวิต และวิชาชีวิตกับเศรษฐกิจพอเพียง มีความรู้ความเข้าใจเรื่องปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมากขึ้น ร้อยละ 67.44 สามารถนำความรู้ด้านเศรษฐกิจพอเพียงมาบูรณาการในการดำเนินชีวิตนักศึกษาและครอบครัวมากขึ้น ร้อยละ 44.77 นักศึกษาสามารถลดรายจ่ายได้ร้อยละ 23.60 ด้วยการ ทำบัญชีรายรับ-รายจ่าย ทำน้ำยาซักผ้า ทำน้ำยาล้างจาน และปลูกพืช พริก มะเขือเปราะ มะเขือยาว ผักบุ้ง ถั่วฝักยาว เพาะเห็ดยั่งยืน มะนาว มะกรุด แครอฟฟ์ ส่วนรักกินได้ปลูกชะอม นักศึกษามีรายได้ระหว่างเรียนเพิ่มมากขึ้นร้อยละ 5.82 ด้วยการทำโครงงาน มะม่วงแซ่บ อินมเบเกอร์ เกี้ยว ทอง ยำมาม่า ทำงานพิเศษระหว่างเรียน การขายสินค้าออนไลน์ รับจ้างพิมพ์งาน เป็นต้น เมื่อสิ้นสุดโครงงาน การลดรายจ่าย การเพิ่มรายได้ นักศึกษามีเงินออมเพิ่มขึ้น ร้อยละ 6.39 และสามารถนำโครงงานที่ก่อให้เกิดรายได้มาทำเป็นอาชีพเสริม ร้อยละ 10.11

รายงานผลการดำเนินการสอนความรู้ด้านเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ในการดำเนินชีวิตของนักศึกษา			
รายการ	จำนวน	จำนวน	จำนวน
ผู้สอน	160	160	334
2050	250	4,940	410
2720	130	3,400	500
3,870	495.50	6,060	480
รวม	1525.5	11,810	2,798
	770 ราย	14,833 ราย	
	4,585 ราย	755 ราย	
		2,493 ราย	

ภาพผลผลิตที่ได้จากการบูรณาการการเรียนการสอนความรู้ด้านเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ในการดำเนินชีวิตของนักศึกษา

การนำไปใช้

นักศึกษาได้นำความรู้ที่ได้รับการเรียนการสอนไปใช้บูรณาการในการดำเนินชีวิตโดยการสนับสนุนแก่สมาชิกในครัวเรือนและประชาชนในชุมชนได้ปฏิบัติต้านปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงให้มากขึ้น ด้วยการปลูกผักหางานหลายชนิดที่ปลดปล่อยพืช ปลูกชซอมหรือพืชอื่นๆ ที่บริโภคได้รอบรั้วบ้าน การเพาะเห็ด การทำน้ำยาล้างจานและน้ำยาซักผ้าใช้เอง ไว้บริโภคในครัวเรือนส่วนเหลือจากการบริโภคและการใช้ความสามารถนำไปจำหน่ายในหมู่บ้านหรือตลาดใกล้เคียงหมู่บ้าน หรือนำมาแปรรูปขาย เช่น เห็ดหอด พริกป่น เป็นต้น

การบูรณาการกับงานวิจัย

ผลจากการการเรียนการสอนด้านเศรษฐกิจพอเพียงนักศึกษา นำมาสู่การบูรณาการกับทำงานวิจัยเรื่องแนวทางพัฒนาการส่งเสริมการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของประชาชนบ้านไม้ฝาด อำเภอสีแกะ จังหวัดตรัง เพื่อศึกษาแนวทางพัฒนาการส่งเสริมการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของประชาชนและเพื่อทดลองใช้และประเมินผลแนวทางการส่งเสริมการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของประชาชนบ้านไม้ฝาด อำเภอสีแกะ จังหวัดตรังในปีงบประมาณ 2561

อภิปรายผล

จากการบูรณาการการเรียนการสอนความรู้ด้านเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ในการดำเนินชีวิตของนักศึกษา มีนักศึกษาจำนวนมากมีความตั้งใจนำความรู้ที่ได้รับ เช่น การทำยาล้างจานและน้ำยาซักผ้าไปถ่ายทอดให้กับครอบครัวและชุมชนนำไปใช้ประโยชน์ในการดำเนินชีวิตตามแนวเศรษฐกิจพอเพียง และปลูกพืชสวนครัวปลดสารพิษ ชะลอมรั้วกินได้ มะนาว มะกรุด การเพาะเห็ด ไว้บริโภคในครัวเรือน

จะเห็นได้ว่านักศึกษามีศักยภาพที่จะพัฒนาตนเองได้ในอนาคตข้างหน้า เนื่องจากนักศึกษามีความกระตือรือร้นและความรู้และวิธีการต่างๆ มาพัฒนาคุณภาพชีวิตของตนเองและครอบครัว เพื่อยกระดับคุณภาพชีวิต ความเป็นอยู่และรายได้ของนักศึกษาต่อไป

สรุปผล

จากการบูรณาการการเรียนการสอนความรู้ด้านเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ในการดำเนินชีวิตของนักศึกษา นักศึกษาได้นำไปพัฒนาคุณภาพชีวิตของตนเองและครอบครัวด้วยลดรายจ่าย เพิ่มรายได้ มีเงินออม ด้วยการปลูกพืชสวนครัวปลดสารพิษ ชะลอมรั้วกินได้ การเพาะเห็ด การทำยาล้างจานและน้ำยาซักผ้า สำหรับในภาคเรียนต่อไป สาขาวิชาทั่วไปมีแผนการดำเนินงานต่อเนื่องด้วยการจัดการเรียนการสอนให้ความรู้ด้านเศรษฐกิจพอเพียงให้มีความหลากหลาย เน้นการปฏิบัติการให้ความรู้เกี่ยวกับการผลิตของใช้ภายในครัวเรือนเพิ่มขึ้น เช่น การผลิตสบู่ ยาสระผม เป็นต้น

เอกสารอ้างอิง

มูลนิธิชัยพัฒนา. (2560). เศรษฐกิจพอเพียง. สืบคันเมื่อ 1 มิถุนายน 2560, [ออนไลน์] จาก

http://www.chaipat.or.th/site_content/34-13/3579-2010-10-08-05-24-39.html